

**Громадська організація
«Південна фундація педагогіки»**

**ЗБІРНИК НАУКОВИХ РОБІТ
учасників міжнародної
науково-практичної конференції**

**«АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ
СУЧАСНИХ ПЕДАГОГІЧНИХ
ТА ПСИХОЛОГІЧНИХ НАУК»**

14–15 лютого 2020 р.

Частина I

**Одеса
2020**

УДК 37.01+159.9(063)
А43

Актуальні питання сучасних педагогічних та психологічних наук: Збірник наукових робіт учасників міжнародної науково-практичної конференції (14–15 лютого 2020 р., м. Одеса). – Одеса: ГО «Південна фундація педагогіки», 2020. – Ч. I. – 120 с.

Усі матеріали подаються в авторській редакції.

УДК 37.01+159.9(063)

© Автори статей, 2020
© Південна фундація педагогіки, 2020

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1. ЗАГАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ ТА ПСИХОЛОГІЯ ОСОБИСТОСТІ

Лавріненко В. А.

ОСОБЛИВОСТІ ВИРАЖЕННЯ
ОСОБИСТІСНИХ РИС ПІДЛІТКІВ-ПРЕДСТАВНИКІВ
НЕФОРМАЛЬНИХ ОБ'ЄДНАНЬ 7

Немаш Д. Є.

ТЕОРЕТИЧНІ ПОГЛЯДИ НА МІСЦЕ САМООЦІНКИ
В СТРУКТУРІ САМОПІЗНАННЯ ОСОБИСТОСТІ 11

Прокопенко Л. І., Саранча А. О.

БУЛІНГ, ЯК ПЕРШИЙ КРОК ДО СОЦІАЛЬНОЇ ІЗОЛЯЦІЇ..... 14

Пузь Р. Р.

ПРОБЛЕМИ ПСИХОЛОГІЧНОЇ АДАПТАЦІЇ
ДО НОВИХ УМОВ НАВЧАННЯ
У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ 16

Терлецька Ю. М.

ПРОЯВ ПСИХОМОТОРНОЇ ДЕПРИВАЦІЇ В ЕМОЦІЙНІЙ
СФЕРІ ПСИХІКИ ЛЮДИНИ 20

Чернянська В.

ОСОБЛИВОСТІ СПІЛКУВАННЯ ДІТЕЙ
ПІДЛІТКОВОГО ВІКУ 22

СЕКЦІЯ 2. ПСИХОЛОГІЯ УПРАВЛІННЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЙНА ПСИХОЛОГІЯ

Чжоу Сюїлін

ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ МЕНЕДЖЕРІВ
З ПЕРСОНАЛУ ДО РЕАЛІЗАЦІЇ ТЕХНОЛОГІЙ
КОРПОРАТИВНОГО НАВЧАННЯ..... 27

СЕКЦІЯ 3. ПЕДАГОГІЧНА ТА КОРЕКЦІЙНА ПСИХОЛОГІЯ

Аханова А. В.

СТРУКТУРНІ КОМПОНЕНТИ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ГОТОВНОСТІ
ДИТИНИ ДО ШКОЛИ..... 31

Велитченко Л. К., Ма Фу

ВПЕВНЕНІСТЬ У СОБІ ЯК КОМПОНЕНТ
КОПІНГ-ПОВЕДІНКИ 34

Волкотруб Н. В. ФОРМУВАННЯ ПОЧУТТІВ СИМПАТІЇ У ВЗАЄМОВІДНОСИНАХ ДІТЕЙ ІНКЛЮЗИВНОЇ ГРУПИ ДОШКІЛЬНОГО ЗАКЛАДУ	38
Дворнікова І. О. ОСОБЛИВОСТІ РОБОТИ ПО ФОРМУВАННЮ СЕНСОРНИХ ЕТАЛОНІВ У ДІТЕЙ РАНЬОГО ВІКУ З ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИМИ ПОРУШЕННЯМИ	40
Деречин С. О. КОРЕКЦІЯ ВІДХИЛЕНЬ У ПОВЕДІНЦІ ПІДЛІТКІВ	44
Джаббарова Л. В., Литвин Є. А. ОСОБЛИВОСТІ ДІТЕЙ-АМБІДЕКСТРІВ	48
Долганюк О. В. ВИКОРИСТАННЯ ІГРОВИХ МЕТОДІВ І ПРИЙОМІВ У НАВЧАННІ ДІТЕЙ З ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИМИ ПОРУШЕННЯМИ	51
Зубрилова О. М. ОСОБЛИВОСТІ НАВЧАННЯ ДІТЕЙ З ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИМИ ПОРУШЕННЯМИ РІШЕННЮ АРИФМЕТИЧНИХ ЗАДАЧ	54
Невесенко О. В. СОЦІАЛІЗАЦІЯ ДІТЕЙ ІЗ ПОРУШЕННЯМИ КОМБІНОВАНОГО ТИПУ (ДЦП ТА ЗПР) В УМОВАХ ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ	58
Самойлова І. В. ПІДХОДИ ДО РОЗУМІННЯ ПРОБЛЕМИ ПОРУШЕНЬ КОМУНІКАЦІЇ У ДІТЕЙ ІЗ ЗАГАЛЬНИМ НЕДОРОЗВИНЕННЯМ МОВЛЕННЯ.....	60
Саранча І. Г., Фартушна Ю. М. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СОЦІАЛІЗАЦІЇ ВИПУСКНИКІВ РЕАБІЛІТАЦІЙНИХ ЦЕНТРІВ	63
Турченко М. М. ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ КУЛЬТУРИ СПІЛКУВАННЯ У ДІТЕЙ ЛОГОПЕДИЧНОЇ ГРУПИ.....	65
Федотова М. В. ФОРМУВАННЯ ЗВ'ЯЗНОГО МОВЛЕННЯ У РОЗУМОВО ВІДСТАЛИХ ДІТЕЙ СЕРЕДЬОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ	67

Чернякова О. В., Мироненко К. В.
КОРЕКЦІЙНО-РОЗВИТКОВА ПРОГРАМА
ЯК ШЛЯХ ПОДОЛАННЯ НЕГАТИВНИХ ЕМОЦІЙНИХ
СТАНІВ ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ 71

Шербаківа І. М., Таран Є. О.
ВПЛИВ ТЕМПЕРАМЕНТНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ КОРЕКЦІЙНОГО
ПЕДАГОГА НА РОБОТУ
В ІНКЛЮЗИВНОМУ СЕРЕДОВИЩІ 75

СЕКЦІЯ 4. ПЕДАГОГІЧНА МАЙСТЕРНІСТЬ ТА ПРОФЕСІЙНИЙ САМОРОЗВИТОК ПЕДАГОГА: ПРОБЛЕМИ Й ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

Алексєєва Л. В.
ПЕДАГОГІЧНА МАЙСТЕРНІСТЬ УЧИТЕЛЯ: ПРОБЛЕМИ
І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ 77

Безбородих С. М.
УПРАВЛІНСЬКА КУЛЬТУРА ПЕДАГОГА
ЯК ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНА ПРОБЛЕМА 81

Бережна Л. В.
ПРОФЕСІЙНО КОМПЕТЕНТНИЙ ВЧИТЕЛЬ
ТА ЙОГО ПОЗИТИВНИЙ ВПЛИВ НА ФОРМУВАННЯ
ТВОРЧИХ УЧНІВ 84

Борута Н. В., Шепітько В. І., Лисаченко О. Д.
ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВИКЛАДАЧА
У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ УКРАЇНИ 88

Корніяка О. М.
СПЕЦИФІКА ПРОФЕСІЙНОГО
САМОЗДІЙСНЕННЯ ВИКЛАДАЧА 90

Коц С. М., Коц В. П., Сорокіна Ю. В.
ВИМОГИ ДО ПЕДАГОГІВ, ЩО ПРАЦЮЮТЬ У ДИТЯЧИХ
ОЗДОРОВЧИХ ТАБОРАХ 95

Чекан О. І., Попович М. І.
НЕЙРОФІЗІОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ МОВЛЕННСВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ 98

СЕКЦІЯ 5. ІСТОРІЯ ПСИХОЛОГІЇ

Радько О. В.
ПОГЛЯДИ АНТИЧНИХ ФІЛОСОФІВ НА ПСИХІЧНИЙ РОЗВИТОК
ДІТЕЙ, НАВЧАННЯ І ВИХОВАННЯ: ЕКСКУРС В ІСТОРІЮ 102

**СЕКЦІЯ 6. ТЕОРІЯ ТА МЕТОДОЛОГІЯ
ДОДАТКОВОЇ ОСВІТИ**

Горбань Л. В.

ПРИНЦИПИ ТА ЕТАПИ ПРОЕКТУВАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ
ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ОБДАРОВАНОГО УЧНЯ 105

**СЕКЦІЯ 7. ПЕРЕХІД ДО БАГАТОРІВНЕВОЇ
ВИЩОЇ ОСВІТИ: ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ**

Дороніна Т. О., Поляковська О. О.

ВИЗНАННЯ ІНОЗЕМНИХ ДОКУМЕНТІВ
ПРО ОСВІТУ В УКРАЇНІ – ЕТАП У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ
ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ МОБІЛЬНОСТІ..... 109

Олійник Н. А.

ПРОЕКТНІ ТЕХНОЛОГІЇ ПІДГОТОВКИ
СТУДЕНТІВ-АГРАРІЇВ 112

**СЕКЦІЯ 8. УПРАВЛІННЯ СИСТЕМОЮ
ВИЩОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ МОДЕРНІЗАЦІЇ**

Ульянова В. С., Бондаренко А. В.

УДОСКОНАЛЕННЯ ЯКОСТІ МУЗИЧНОЇ ОСВІТИ
ТА ХУДОЖНЬО-ЕСТЕТИЧНОГО ВИХОВАННЯ У ЗВО 116

Борута Н. В.

кандидат біологічних наук,
старший викладач кафедри гістології,
цитології та ембріології

Шепітько В. І.

доктор медичних наук, професор,
завідувач кафедри гістології, цитології та ембріології

Лисаченко О. Д.

кандидат біологічних наук,
доцент кафедри гістології,
цитології та ембріології

*Українська медична стоматологічна академія
м. Полтава, Україна*

ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВИКЛАДАЧА У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ УКРАЇНИ

Основою ефективності освітнього процесу є професійна компетентність викладача, фундаментом якої є постійне удосконалення самоосвіти, шляхом підвищення кваліфікації педагога та неперервного оновлення знань з предмету.

Сутність процесу самоосвіти полягає в тому, що викладач самостійно здобуває знання з різних джерел, використовує ці знання в професійній діяльності, розвитку особистості та власній життєдіяльності.

З кожним витком цивілізаційного розвитку українського суспільства зростають певні вимоги до кваліфікації викладачів задіяних у освітній галузі та підвищуються вимоги до професійного рівня їхньої компетентності.

Основною рисою випускників вищих навчальних закладів України – є їх конкурентоспроможність, що передбачає не лише володіння теоретичними знаннями, а й здатністю застосовувати набуті знання на практиці, мати високий рівень загального розвитку, володіння комунікативними навичками, умінням мислити цілісно, критично і нестандартно, приймати самостійні рішення й адаптуватися в соціальних умовах, виявляти творчий підхід до розв'язання тих чи інших проблемних ситуацій [1]. В результаті цього зростають вимоги до професійної підготовки викладачів, обсягу їх знань, культури мовлення, спілкування, поведінки.

Професіоналізм викладачів є системою високого рівня психолого-педагогічних і науково-предметних знань і умінь, які в комплексі з відповідним культурно-моральним рівнем, забезпечують на практиці соціально-затребувану підготовку до життя студентів [2].

Сучасна інформаційно-цифрова компетентність викладача передбачає застосування ним інформаційно-комунікаційних технологій для

створення, пошуку, обробки, обміну інформацією на роботі, в публічному просторі та приватному спілкуванні.

Інформаційна грамотність викладача є важливим засобом володіння професійною майстерністю, створення нових алгоритмів діяльності викладання предмету для кращого засвоєння майбутньої спеціальності студентами.

Для сучасної освіти важливо формувати в кожного викладача потребу й готовність до безперервної самоосвіти протягом усього життя. Все більшої популярності набувають форми самоосвіти, засновані на мережевих технологіях. Інформатизація сучасного суспільства не тільки диктує певні вимоги до професійних навичок викладача, а й надає додаткові можливості для його самоосвіти [2].

Під умінням навчатися впродовж життя мається на увазі: здатність до пошуку та засвоєння нових знань; набуття нових умінь і навичок; організація навчального процесу (власного і колективного), зокрема через ефективне керування ресурсами та інформаційними потоками; вміння визначати навчальні цілі та способи їх досягнення; вибудовування своєї освітньо-професійної траєкторії та оцінювання власних результатів навчання; бажання удосконалюватися впродовж усього життя.

У процесі самоосвіти педагог зможе розробити нові форми навчання, підвищити якості викладання дисципліни, створити методичні матеріали, власні інноваційні технології для проведення відкритих занять та лекцій. Можна зазначити, що чим більше різних форм самоосвіти буде використовувати викладач у своїй діяльності, тим помітніше буде результат від виконаної роботи.

Впровадження новітніх технологій в навчальний процес, завжди вважалося прогресивним кроком і підвищувало мотивацію студентів до навчання. Інноваційні методики включають використання комп'ютерних та інтерактивних систем для створення сучасних освітніх технологій, які сприятимуть загальному розвитку особистості студента, формуванню його світоглядної культури, набуттю індивідуального досвіду творчості.

Підбиваючи підсумки зауважимо, що самоосвіта – це важлива та складна діяльність викладача, у процесі якої відбувається процес формування його особистості. Розробка та впровадження сучасних освітніх технологій потребує нових підходів до управління, залучення до традиційної системи навчання і виховання принципово нових елементів, оскільки цей процес не зводиться лише до збільшення суми знань та розвитку професійної компетентності викладачів, а передбачає досягнення нової якості організації навчально-виховного процесу, з урахуванням сучасних підходів до організації суб'єктів діяльності в процесі професійної підготовки.

ЛІТЕРАТУРА

1. Шепітько В.І. Психологічні аспекти адаптації іноземних студентів до нового соціокультурного середовища / В.І. Шепітько,

О.Д. Лисаченко, Н.В. Борута [та ін.] // Збірник тез наукових робіт учасників міжнародної науково-практичної конференції «Психологія та педагогіка: необхідність впливу науки на розвиток практики в Україні» 22-23 лютого 2019 рік. Частина I, Львів 2019.

2. Шепітько В.І. Шляхи підвищення динаміки виживання знань з гістології, цитології та ембріології в іноземних студентів / В.І. Шепітько, О.Д. Лисаченко, Н.В. Борута [та ін.] // Збірник наукових матеріалів XXVI Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Проблеми та перспективи розвитку сучасної науки» – 21 січня 2019 року, Частина 8, м. Вінниця.

Корніяка О. М.

доктор психологічних наук, професор,
головний науковий співробітник
лабораторії вікової психофізіології

*Інститут психології імені Г. С. Костюка
НАПН України
м. Київ, Україна*

СПЕЦИФІКА ПРОФЕСІЙНОГО САМОЗДІЙСНЕННЯ ВИКЛАДАЧА

В нових соціально-економічних умовах гостро постало питання модернізації освітнього середовища для прискорення інтеграції України в європейський освітній простір і підвищення в результаті якості навчально-професійної підготовки студентів для забезпечення їх конкурентоспроможності на сучасному ринку праці та своєчасного реагування на соціальні запити. У зв'язку з цим зросло значення реформування підготовки педагогічного складу, створення сучасної системи підвищення освіченості й кваліфікації викладача ВЗО, розвитку його особистості як інструмента професійної діяльності, спрямованої на виконання замовлення суспільства на належну професійну, в тому числі комунікативну, підготовку компетентного фахівця, на забезпечення його майбутньої професійної та соціальної ефективності. Ці обставини і визначили *актуальність* дослідження, що має на меті розкриття особливостей професійного самоздійснення викладача вищої школи як ключової постаті в освітньому процесі.

В сучасній психологічній науці не існує однозначного розуміння сутності поняття «самоздійснення» людини. Найчастіше самоздійснення розглядається або як *процес* (безперервний за часовим виміром, творчий за характером) постійного самозростання, або як *результат*